

felé is láttatni szükséges a hazai eredmények és projektjavaslatok előnyeit, gazdasági-szociális kihatásait. A politikai döntéshozók pozitív befolyásolását helyi, regionális, országos, de európai szinten is támogatni szükséges.

*

JAVASLAT

az agrárágazat döntéshozói számára a GPS-technika alkalmazásáról

A „GPS az agráriumban” címmel Budapesten, 2004. április 29–30-án tartott konferencia résztvevői megfogalmazták az általános, a műholdas technika felhasználóinak egészére vonatkozó Felhívást, amelynek alapján az alábbi Javaslát is elkészült a földmérést érintő, ágazaton belül jelentkező legszükségesebb feladatok elvégzésére.

1. Magyarországon megkezdődött az ún. GNSS infrastruktúra kiépítése, de a szükségesnél és lehetségesnél lassabb ütemben. Sürgetővé vált az ún. aktív GPS hálózat teljes körű kiépítése és magas szintű szolgáltatásainak bevezetése. Ennek kezdeményezését a földügyet felügyelő agrártárcán belül érdemes tartani, építve a szaktárcák együttműködésére.

2. A földhivatalok GPS vevőkészülékekkel való ellátottsága messze elmarad a kívánatostól. Ez nehezíti a GNSS-technika alkalmazását, fennakadást okoz a hivatali munkák ellátásában és a minőségellenőrzést szolgáló állami átvételi vizsgálatnál. Az elmaradás behozása érdekében javasoljuk elkezdni a GPS-technika beszerzését ott, ahol az aktív GPS-hálózat már kiépült.

3. A konferencia javasolja a földhivatali hálózat ágazaton belüli felkészítési koncepciójának kidolgozását. A felkészítés terjedjen ki a megfelelő GPS-technika kiválasztására, a műholdas technika gyakorlati alkalmazására és oktatására is. A felkészítést az aktív GPS hálózat kiépítésével párhuzamosan célszerű szervezni.

4. A szakmai szabályozás korszerűsítése érdekében, megfelelő lektorálás után, mielőbb célszerű kiadni – a GPS-szel végzett alappont meghatározásra is kiterjedő, új A5 jelű szabályzatot.

A fenti Javaslátot a szakág fejlesztésére és Magyarország európai uniós kötelezettségeire figyelemmel fogalmazták meg a konferencia résztvevői.

Megjelenésre előkészítette:
Dr. Mihály Szabolcs

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE A KÖZSZFÉRA INFORMÁCIÓINAK TOVÁBBI FELHASZNÁLÁSÁRÓL

A különböző állami szervek és más közintézmények, közhasznú szervezetek saját tevékenységük ellátásához különböző nyilvántartásokat, illetve más információs rendszereket hoztak létre. Ezeket általában folyamatosan karbantartják az időközi változások követésével. Az információs rendszerekben sok-sok év alatt, jelentős élőmunka ráfordítással létrehozott információs vagy halmozódott fel, melyek tartalmuknál fogva más célú hasznosításra is alkalmasak. A más célú felhasználás révén jelentős nemzetgazdasági megtakarítás érhető el az ismételt előállítás vagy feldolgozás elhagyása révén, ugyanakkor a hasznosítás során gazdasági növekedés következik be, s az egyes rendszerek közötti tartalmi átfedések összhangjának biztosításával a működés, működtetés hatékonysága is jobbá válik.

Az információk egy része nem publikus, illetve fontos érdekek fűződnek a hozzáférés megfelelő ellenőrzés alatt tartásához. Egyes esetekben a hozzáférést külön jogszabályok korlátozzák. Az információs rendszerek felépítése és a működtetésre vonatkozó jogszabályi háttér országonként különböző. Az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 17-én elfogadott egy külön erre a célra létrehozott bizottság által kidolgozott és előterjesztett Irányelvet, mely alapján a közintézmények, közhivatalok és más közigazgatási szervezetek birtokában levő, saját feladatainak ellátása céljából létrehozott információk, hivatalos és nyilvános más célú felhasználásának biztosításával gazdasági növekedésre nyílik lehetőség a tagállamokban és ezen keresztül az Unióban. Magyarország 2004. május 1-je óta teljes jogú tagja az Uniónak, ezért az irányelvek megismerése és alkalmazása kiemelt aktualitással bír. Az Irányelv általánosságban minden fajta információ felhasználására vonatkozik, így hatálya a GIS alapú földrajzi információs rendszerekre is kiterjed. Az elfogadott dokumentum meghatározza, hogy a tagállamoknak olyan intézkedéseket kell hozniuk, hogy az irányelvek legkésőbb 2005. július 1-jétől érvényesüljenek a tagállamokon belül, a tagállamok egymás közötti viszonylatában. Az irányelvek alkalmazásának kezdeti tapasztalatait 2008. július 1-jéig felülvizsgálják, és értékelik.

A 2003/98/EC számú Irányelv kihirdetésre került az Európai Unió hivatalos lapjának 2003. december 31-i számában, és ezzel egyidejűleg hatályba lépett. Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikkére, az Európai Bizottság javaslatára, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére, a Régiók

Bizottságával folytatott konzultációra való hivatkozással, a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően, a dokumentum preambuluma rögzíti, hogy a belső piac torzulásainak megakadályozása érdekében a közzféra információinak felhasználására vonatkozó tagállami rendelkezések és eljárások összehangolása szükséges.

Az információs és tudás alapú társadalom irányába történő fejlődés a Közösség minden polgárának életét befolyásolja, többek között azáltal, hogy új lehetőségeket teremt számukra az ismeretekhez való hozzáférésre. A digitális tartalom fontos szerepet játszik a fejlődés során. A tartalom előállítás gyors munkahelyteremtést eredményezett az elmúlt években, és eredményez továbbra is. A legtöbb ilyen munkahely kicsi, fejlődő társaságnál jött létre. A közzféra számos területről széles körben gyűjt, állít elő, dolgoz fel, és terjeszt információkat, így szociális, gazdasági, földrajzi, időjárásra, turizmusra, üzleti életre, szabadalomra és oktatásra vonatkozó információkat. A belső piac létrehozásának egyik fő célja a közösségi szintű szolgáltatások fejlődését eredményező feltételek kialakítása. A közzféra információi fontos alapanyagot jelentenek a digitális tartalommal bíró termékek és szolgáltatások számára, és egyre fontosabb tartalom-forrássá válnak a vezetékek nélküli tartalomszolgáltatások fejlődésével. A széles határokon átnyúló földrajzi lefedettség is meghatározó a tekintetben. A közzféra információi további felhasználási lehetőségeinek növekedése többek között lehetővé fogja tenni az európai társaságok számára, hogy potenciáljukat kihasználják, és hozzájáruljanak a gazdasági növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

Jelentős különbségek vannak a közzféra információs forrásainak felhasználására vonatkozó tagállami szabályokban és gyakorlatban, és ez akadályt jelent ezen alapvető dokumentum-forrás teljes gazdasági potenciáljának a kihasználásában. A közigazgatási szervek gyakorlata a közzféra információinak felhasználására vonatkozóan nagyon eltérően alakult. Ezt figyelembe kell venni. Meg kell teremteni a közzféra dokumentumainak felhasználására vonatkozó nemzeti szabályok és gyakorlatok minimum-harmonizációját azokban az esetekben, ahol a nemzeti szabályozások és gyakorlatok közötti különbségek vagy az egyértelműség hiánya akadályozzák a belső piac zavartalan működését és az információs társadalom megfelelő fejlődését a Közösségben. Ezen felül, a közösségi szintű minimum-harmonizáció hiányában, a nemzeti szintű jogalkotási tevékenységek, amelyek a technológiai kihívásokra való válaszadásképpen már számos tagállamban elkezdődtek, még jelentősebb különbségekhez vezethetnek. Az információs társada-

lom fejlődésével, amely már nagymértékben növelte az információk határokon átnyúló felhasználását, az ilyen jogalkotási különbségek és bizonytalanságok hatása egyre jelentősebbé válik.

Létre kell hozni a közzféra dokumentumainak további felhasználására vonatkozó feltételek általános kereteit, hogy biztosíthatóak legyenek ezen információk további felhasználásának tisztességes, arányos és megkülönböztetés-mentes feltételei. A közigazgatási szervek közfeladataik ellátása érdekében dokumentumokat gyűjtenek, állítanak elő, dolgoznak fel, és terjesztenek. Az ilyen dokumentumok más okból való felhasználása további felhasználásnak minősül. A tagállamok hozhatnak az ezen Irányelvben megállapított minimum-feltételeken túlmutató intézkedéseket, és lehetővé tehetik szélesebb körben a további felhasználást.

Az Irányelv nem teszi kötelezővé a dokumentumok további felhasználásának engedélyezését. A további felhasználás engedélyezéséről vagy elutasításáról való döntés a tagállamok, illetve az érintett közigazgatási szerv hatáskörében marad. Az Irányelvet olyan dokumentumokra kell alkalmazni, amelyeket a közigazgatási szervek az információk felhasználásának engedélyezése, eladása, terjesztése, cseréje vagy átadása útján tesznek további felhasználásra elérhetővé. A további felhasználás kiterjed a dokumentumoknak az intézményen belüli későbbi olyan felhasználására is, ami az intézmény közfeladatain kívül esik. A közfeladaton kívül eső tevékenységek általános szabályként olyan dokumentumoknak a rendelkezésre bocsátását jelentik, amelyeket kizárólag kereskedelmi alapon és a piaci szereplőkkel való versenyben, térítés ellenében állítanak elő. A „dokumentum” fogalma nem terjed ki a számítógépes programokra. Az Irányelv a tagállamok hatályos hozzáférési szabályaira épül, és nem változtatja meg a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó nemzeti szabályokat. Nem vonatkozik azokra az esetekre sem, amikor a polgárok vagy társaságok, a vonatkozó hozzáférési szabályok szerint, csak sajátos érdekük igazolása esetén juthatnak hozzá dokumentumokhoz. Közösségi szinten, az Európai Unió alapjogi chartájának 41. (a megfelelő ügyintézéshez való jog) és 42. cikke elismeri minden uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogát az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való hozzáféréshez. A közigazgatási szerveket ösztönözni kell, hogy szintén bocsássák rendelkezésre dokumentumukat további felhasználás céljából. A közigazgatási szerveknek elő kell segíteniük, és ösztönözniük kell a dokumentumok – ideértve a jogalkotási és igazgatási

természetű hivatalos anyagokat is – további felhasználását azokban az esetekben, amikor a közigazgatási szerv saját hatáskörében jogosult a felhasználás engedélyezésére.

Az Irányelv a „dokumentumnak” egy, az információk társadalom fejlődésével összhangban álló általános fogalmát határozza meg. A fogalom kiterjed a közigazgatási szerv birtokában lévő minden aktus, tény, információ megjelenítésére vagy az ilyen aktusok, tények, információk összeállításaira, függetlenül az adathordozó formájától (papíron vagy elektronikus formában, illetve hang, képi vagy audiovizuális eszközön). A közigazgatási szerv birtokában lévő dokumentum az a dokumentum, amelynek a további felhasználását a közigazgatási szerv jogosult engedélyezni.

A más célú felhasználás iránti kérelem elbírálására ésszerű, illetve a vonatkozó hozzáférési szabályoknak megfelelő határidőt kell adni. Az ésszerű határidők érvényesítése az Unió egész területén, előmozdítja az új információk termékek és szolgáltatások pán-európai szintű megjelenését. A kérelemnek való helyt adás esetén a közigazgatási szerveknek a dokumentumokat olyan időkereten belül kell rendelkezésre bocsátaniuk, amely lehetővé teszi ezek gazdasági potenciáljának teljes és hatékony kihasználását. Ez különösen fontos dinamikus tartalom (pl.: közlekedési adatok) esetében, melynek gazdasági értéke az információ és a rendszeres frissítés azonnali elérhetőségétől függ.

A más célú felhasználás lehetőségei javíthatók azáltal, ha csökken annak szükségessége, hogy a papír alapú dokumentumokat digitalizálják, illetve a digitális fájlokat feldolgozzák a kölcsönös kompatibilitás érdekében. Ezért a közigazgatási szerveknek dokumentumaikat – amennyiben lehetséges és ésszerű – a rendelkezésre álló bármely formátumban és nyelven, elektronikus eszközökön keresztül is elérhetővé kell tenniük. A közigazgatási szerveknek a rendelkezésre álló dokumentumokból való kivonatok iránti kérelmeknek lehetőleg eleget kell tenniük, ha az ilyen kérelem teljesítése egyszerű művelettel megoldható. A közigazgatási szervek ugyanakkor nem kötelezhetőek kivonat készítésére egy dokumentumból, ha ez aránytalan erőfeszítést jelentene számunkra. A felhasználás megkönnyítése érdekében, a közigazgatási szerveknek, amennyiben ez lehetséges és ésszerű, dokumentumaikat olyan formátumban kell elérhetővé tenniük, amely nem függ egy meghatározott szoftver alkalmazásától. Ahol ez lehetséges és ésszerű, a közigazgatási szerveknek figyelembe kell venniük a dokumentumok fogyatékos személyek által, illetve érdekében történő felhasználásának lehetőségeit is.

Díj szedése esetén a teljes bevétel egy ésszerű nyereséghányaddal együtt sem haladhatja meg a doku-

mentumok gyűjtésének, előállításának, feldolgozásának és terjesztésének költségét, figyelembe véve az érintett közigazgatási szerv önfinanszírozási kötelezettségeit is. Az előállításba bele kell érteni a létrehozást és az összeállítást is, a terjesztés pedig magába foglalhatja a felhasználó támogatását. A költségek fedezetének összege az ésszerű nyereséghányaddal együtt, az érintett közigazgatási szervekre vonatkozó számviteli szabályokkal és költségszámítási módszerekkel összhangban, a díjak felső határát jelenti, és e feletti árakat nem lehet alkalmazni. A díjaknak ebben az Irányelvben meghatározott felső határa nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy alacsonyabb díjakat határozzanak meg, vagy egyáltalán ne határozzanak meg díjakat. A tagállamoknak ösztönözniük kell a közigazgatási szerveket, hogy a dokumentumokat olyan mértékű díj ellenében tegyék elérhetővé, amelyek nem haladják a dokumentumok előállításának és terjesztésének költségeit.

A közösségi szintű információk piac fejlődésének előfeltétele annak biztosítása, hogy a közzféra dokumentumai más célú felhasználásának feltételei egyértelműek és nyilvánosan hozzáférhetőek legyenek, azért a dokumentumok felhasználásának valamennyi feltételét elérhetővé kell tenni a potenciális felhasználók számára. A tagállamoknak a más célú felhasználás iránti kérelmek ösztönzése és megkönnyítése érdekében elő kell segíteniük, hogy ahol lehetséges, az elérhető dokumentumok tárgymutatója on line módon legyen hozzáférhető. A kérelmezőket tájékoztatni kell az őket érintő határozatok, illetve az eljárás elleni jogorvoslati lehetőségekről. Ez különösen a kis- és középvállalkozások esetében fontos, melyek nem biztos, hogy ismerik a más tagállamok közigazgatási szerveivel való érintkezés módját és a megfelelő jogorvoslati eszközöket.

A közzféra valamennyi, általában rendelkezésre álló – nem csak politikai, hanem az igazságszolgáltatási, közigazgatási vonatkozású – dokumentumának nyilvánosságra hozatala alapvető eszköze a tudáshoz való jog kiterjesztésének, ami a demokrácia egyik alapelve. Ez a célkitűzés minden, akár helyi, országos vagy nemzetközi szintű intézményre vonatkozik. Bizonyos esetekben a dokumentumok más célú hasznosítására nem felhasználási engedély keretében kerül sor. Más esetekben olyan felhasználási engedélyt adnak ki, mely a felhasználót terhelő olyan kötelezettségeket állapít meg, melyek a felelősséget, a dokumentumok szabályszerű, illetve jogszerű felhasználását, továbbá a változtatás tilalmát és a forrás megjelölésének kötelezettségét érintik. Amennyiben a közigazgatási szerv felhasználási engedélyt ad a birtokában lévő dokumentumok más célú felhasználására, a fel-

használati feltételeknek tisztességesnek és átláthatónak kell lenniük. Az on line módon hozzáférhető általános használati szerződések szintén fontos szerepet játszhatnak e tekintetben. Ezért a tagállamoknak lehetőleg biztosítaniuk kell az általános használati szerződések ilyen módon történő elérhetőségét.

Amennyiben a hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerv úgy dönt, hogy bizonyos dokumentumokat nem bocsát rendelkezésre más célú hasznosításra, vagy egy adott időponttól kezdődően nem frissíti a dokumentumokat, e döntését a lehető leghamarabb – ha lehetséges, elektronikus úton – nyilvánosságra kell hoznia.

Az Irányelv kimondja, hogy nem alkalmazható diszkrimináció a más célú felhasználás feltételeinek meghatározásánál a különböző felhasználókra vonatkozóan. Ez azonban nem zárja ki például a közigazgatási szervek közötti, a közfeladatok ellátáshoz szükséges, térítésmentes információcserét, miközben mások díjat kötelesek fizetni ugyanezen dokumentumok felhasználásáért. A kereskedelmi és a nem kereskedelmi célú felhasználásra vonatkozóan eltérő díjak állapíthatók meg.

A közigazgatási szerveknek tiszteletben kell tartaniuk a versenyszabályokat a dokumentumok más célú felhasználására vonatkozó elvek kialakításánál, annak érdekében, hogy amennyire lehetséges elkerüljék a közigazgatási szervek és a magánfelek közötti kizárólagos megállapodások megkötését. Ugyanakkor általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása esetén a közszféra bizonyos dokumentumainak más célú felhasználására vonatkozóan szükséges lehet kizárólagos jog kikötése is. Ez abban az esetben lehetséges, amikor az információt kereskedelmi kiadó nem tenné közzé ilyen kizárólagos jog nélkül.

A tagállamokban a közszféra adatainak más célú felhasználásáról szóló Irányelvet az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i, a személyes adatok feldolgozására vonatkozó, a személyiségi jogok védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK számú irányelv szerint, a személyes adatok védelmére vonatkozó elvekkel összhangban kell alkalmazni.

Az Irányelv nem érintheti harmadik személyek szellemi tulajdonához fűződő jogokat (ideértve a védelem sui generis formáit is). Nem vonatkozik az Irányelv az iparjogvédelemmel, így pl. szabadalommal, lájstromozott formatervezési mintával, valamint védjeggyel érintett dokumentumokra. Az Irányelv nem érinti a közigazgatási szervek szellemi tulajdonjogát vagy az azokon alapuló jogosultságokat, és nem korlátozza e jogok gyakorlását az Irányelv által meghatározott határokon túlmenően. Az Irányelv által meghatározott

kötelezettségeket annyiban kell alkalmazni, amennyiben azok összeegyeztethetők a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal, különösen az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezményről, valamint a szellemi tulajdon kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodással (TRIPS-megállapodás). A közigazgatási szerveknek ugyanakkor úgy kell szerzői jogaikat gyakorolniuk, hogy az biztosítson lehetőséget a jogszerű más célú felhasználásra.

Azok az eszközök, amelyek segítik a potenciális felhasználókat a más célú hasznosítás céljából rendelkezésre álló dokumentumok és a felhasználás feltételeinek megtalálásában, nagymértékben elősegítik a közszféra dokumentumainak hasznosítását. A tagállamoknak ezért biztosítaniuk kell, hogy megfelelő gyakorlati intézkedésekkel segítsék a felhasználókat a rendelkezésre álló dokumentumok felkutatásában, illetve megtalálásában. A legfontosabb dokumentumok (olyan dokumentumok, amelyek várhatóan széles körben kerülnek más célú hasznosításra) jegyzékét lehetőleg on line módon kell elérhetővé tenni. A decentralizált jegyzékekkel összekapcsolt internetes portálok jó példák az ilyen gyakorlati intézkedésekre.

Az Irányelv nem érinti az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 2001/29/EK szám alatt kiadott, „Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról” szóló Irányelvet, valamint a Tanács 1996. március 11-i 96/9/EK Irányelvet az adatbázisok jogi védelméről. Ez az Irányelv azokat a feltételeket határozza meg, melyek alapján a közigazgatási szervek érvényesíthetik a szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogukat a dokumentumoknak a belső információs piacon történő más célú, jogszerű további felhasználásának engedélyezésekor.

Az Irányelv kidolgozásának, illetve elfogadásának céljai

- a közszféra dokumentumain alapuló közösségi szintű információs termékek és szolgáltatások létrehozásának támogatása,

- a közszféra birtokában levő dokumentumok magántársaságok által történő hatékony, a tagállamok határain átnyúló felhasználásának ösztönzése a hozzáadott értéket tartalmazó információs termékek és szolgáltatások fejlesztése érdekében,

- valamint a piaci verseny torzulásának korlátozása, nem érhető el kielégítően a tagállamok szintjén. Az Irányelv közösségi terjedelme és hatása révén a fenti célok jobban megvalósíthatóak közösségi szinten, ezért a Közösség intézkedéseket fogadhat el a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubsidiaritás elvével összhangban. Az ugyanebben a cikkben meg-

határozott arányosság elvével összhangban, az Irányelv nem lép túl az e célok eléréséhez szükséges mértéken. Ez az Irányelv a harmonizáció egy minimális szintjét kívánja megteremteni és ezáltal elkerülni azt, hogy a tagállamok között további eltérések alakuljanak ki a közzsféra dokumentumainak más célú hasznosíthatósága tekintetében.

Tárgy és hatály

Az Irányelv minimum szabályokat állapít meg a tagállamok közigazgatási szervei birtokában lévő dokumentumok egységes elvek szerint történő, más célú felhasználásának elősegítésére. Az Irányelvet nem kell alkalmazni:

a) olyan dokumentumokra, amelyek rendelkezésre bocsátása kívül esik az érintett közigazgatási szervek közfeladatain;

b) olyan dokumentumokra, amelyeken harmadik személyek szellemi tulajdonjoga áll fenn;

c) olyan dokumentumokra, amelyek nyilvánosságát a tagállamok hozzáférési szabályai kizárják (például nemzetbiztonság (állami biztonság), honvédelem, közbiztonság védelme, statisztikai vagy kereskedelmi titoktartás hatálya alá tartozó dokumentumok);

d) közszolgálati műsorszolgáltatók és azok alvállalkozóinak, valamint más testületek és azok alvállalkozóinak birtokában lévő olyan dokumentumokra, amelyek kötelezettségeik teljesítéséhez szükségesek;

e) oktatási és kutató intézmények (iskolák, egyetemek, levéltárak, könyvtárak és kutatóintézetek), valamint konkrét kutatási eredmények továbbítására létrehozott szervezetek birtokában lévő dokumentumokra;

f) kulturális intézmények (múzeumok, könyvtárak, levéltárak, zenekarok, operaházak, balett-társulatok és színházak) birtokában lévő dokumentumokra.

Az Irányelv a tagállamok meglévő hozzáférési szabályaira épül, és azokat nem érinti. Ezt az Irányelvet nem kell alkalmazni olyan esetekben, amikor a polgárok vagy gazdasági társaságok, a vonatkozó hozzáférési szabályok szerint, csak érdekük bizonyítása esetén juthatnak hozzá dokumentumokhoz. Az irányelv semmilyen módon nem érinti az egyéneknek a közösségi és nemzeti jog szerinti védelmi szintjét a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában, különösen nem változtatja meg a 95/46/EK Irányelv szerinti jogokat és kötelezettségeket. Az Irányelv által meghatározott kötelezettségeket annyiban kell alkalmazni, amennyiben azok összeegyeztethetők a szellemi tulajdonjogok védelméről szóló nemzetközi egyezményekkel, különösen a Berni Egyezményvel és a TRIPS-megállapodással.

Fogalom-meghatározások

1. „közigazgatási szerv”: az állam, a területi önkormányzatok, közjogi intézmények, valamint az ilyen hatóság vagy hatóságok, illetve közjogi intézmény vagy közjogi intézmények által létrehozott társulások.

2. „közjogi intézmény” minden olyan intézmény, – amelyet kifejezetten közfeladat ellátására hoztak létre, és amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, továbbá

– amely jogi személyiséggel rendelkezik, valamint

– amelynek pénzügyi fenntartása többségi részben az állam vagy a területi, illetve a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény feladata; továbbá amelynek igazgatása ezen intézmények felügyelete alatt áll; illetve amelynek olyan ügyviteli testülete, igazgatósága vagy felügyelő-bizottsága van, amely tagjainak több mint a felét az állam, a területi, illetve a települési önkormányzat vagy egyéb közjogi intézmény nevezi ki.

3. „dokumentum”:

a) bármilyen adat vagy információ, függetlenül az adathordozó formájától (papír vagy elektronikus forma, illetve hang, képi vagy audiovizuális eszköz);

b) az ilyen tartalom bármely része.

4. „más célú (további) felhasználás” (re-use): a közigazgatási szervek birtokában levő, általuk előállított, összegyűjtött, illetve kezelt dokumentumok természetes vagy jogi személyek által történő felhasználása olyan kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célra, ami kívül esik azon a közfeladat ellátásának belüli eredeti célján, amire a dokumentumokat előállították. A közigazgatási szervek közötti, kizárólag közfeladataik el látása keretében történő dokumentumcsere nem minősül más célú (további) felhasználásnak.

5. „személyes adat”: a 95/46/EK Irányelv 2. cikke a) pontjában meghatározott adat.

Alapelv

A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a közigazgatási szervek birtokában lévő dokumentumok más célú felhasználása engedélyezett, ezeknek a dokumentumoknak a kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú további felhasználására az Irányelvben meghatározott feltételek szerint sor kerülhet. Amennyiben lehetséges, a dokumentumokat elektronikus úton kell elérhetővé tenni.

Más célú felhasználás iránti kérelmek

A további felhasználás iránti kérelmek elintézésére vonatkozó követelmények

A felhasználás iránti kérelmek elintézésére és a dokumentumok rendelkezésre bocsátására, illetve – amennyiben felhasználási engedély is szükséges – a végleges felhasználási szerződésre vonatkozó ajánlat megtételére a közigazgatási szerveknek ésszerű határidőt kell biztosítaniuk, amely összhangban áll a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek elintézésének határidejével, és ennek során lehetőség szerint elektronikus eszközöket kell igénybe venniük.

Amennyiben a dokumentumok időbeni rendelkezésre bocsátására jogszabály vagy más szabályzat, illetve előírás másként nem rendelkezik, a közigazgatási szerveknek a beérkezéstől számított legkésőbb 20 munkanapon belül el kell intézniük a kérelmeket, és a dokumentumokat felhasználás céljára a kérelmező rendelkezésére kell bocsátaniuk, illetve – amennyiben a felhasználáshoz külön engedély is szükséges – a felhasználási szerződésre vonatkozóan. A határidőt terjedelmes vagy összetett kérelmek esetében további 20 munkanappal meg lehet hosszabbítani. Ilyen esetekben a kérelmezőt az eredeti kérelem benyújtásától számított három héten belül értesíteni kell arról, hogy a kérelem elintézése több időt vesz igénybe.

A kérelem elutasítása esetén az elutasítás okát a tagállam vonatkozó hozzáférési szabályaira vagy ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezésekre való hivatkozással meg kell indokolni. Az elutasító határozatnak utalást kell tartalmaznia a jogorvoslati lehetőségekre, amelyeket kérelmező a határozat megtámadása érdekében igénybe vehet.

A más célú felhasználás feltételei

A rendelkezésre álló formátumok

A közigazgatási szerveknek dokumentumaikat, amennyiben ez lehetséges és ésszerű, a rendelkezésre álló formátumban vagy nyelven elektronikus eszközön keresztül kell elérhetővé tenniük. Ez nem jelent kötelezettséget a közigazgatási szerv számára dokumentumok újbóli előállítására vagy a kérelemnek megfelelő kiigazítására, illetve dokumentumokból való kivonatok készítésére, amennyiben ez aránytalan ráfordítást igényel. Ezen irányelv alapján a közigazgatási szervek nem kötelezhetők bizonyos dokumentumok előállításának folytatására azzal a céllal, hogy azokat a magán- vagy közszféra szervezetei más célra felhasználhassák.

A díjazásra vonatkozó elvek

Díj szedése esetén a dokumentumok rendelkezésre bocsátásából és a felhasználás engedélyezéséből eredő teljes bevétel egy ésszerű nyereséghányaddal együtt sem haladhatja meg a dokumentumok gyűjté-

sének, előállításának, feldolgozásának és terjesztésének költségét. A díjnak a vonatkozó elszámolási időszakban költségorientáltnak kell lenniük, és azokat az érintett közigazgatási szervre vonatkozó számviteli elvekkel összhangban kell kiszámítani.

Átláthatóság

A közigazgatási szerv birtokában lévő dokumentumok más célú felhasználásának feltételeit és általános díjait előzetesen kell rögzíteni, és amennyiben lehetséges és ésszerű, elektronikus úton kell közzétenni. Kérelmekre, a közigazgatási szervnek meg kell jelölnie a közzétett díj kiszámításának alapját. Az érintett közigazgatási szervnek azt is meg kell jelölnie, hogy mely tényezőket veszi figyelembe az atipikus esetekre vonatkozó díjak számításánál. A közigazgatási szerveknek biztosítaniuk kell, hogy a kérelmezők megfelelő tájékoztatást kapjanak az őket érintő határozatokkal és eljárásokkal szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről is.

Felhasználási engedélyek

A közigazgatási szervek engedélyezhetik a dokumentumok más célú hasznosítását feltételek nélkül, vagy feltételeket köthetnek ki a felhasználási szerződésekben. E feltételek nem korlátozhatják szükségtelenül a más célú felhasználás lehetőségeit, és nem eredményezhetik piaci verseny korlátozását.

Azokban a tagállamokban, ahol felhasználási szerződések alkalmazására kerül sor, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a közszféra dokumentumainak más célú hasznosítására – az egyedi felhasználási kérelmekhez igazítható – vonatkozó általános felhasználási szerződési feltételek digitális formátumban elérhető és elektronikusan feldolgozhatók legyenek. A tagállamoknak valamennyi közigazgatási szervet ösztönözniük kell az általános felhasználási szerződési feltételek alkalmazására.

Gyakorlati intézkedések

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felhasználókat a további felhasználásra rendelkezésre álló dokumentumok hatékony keresését segítsék elő lehetőleg on line módon elérhető jegyzékek rendelkezésre bocsátásával, illetve a decentralizált jegyzékekkel összekapcsolt internetes portálok működtetésével.

A megkülönböztetés tilalma és a tisztességes kereskedelem

A megkülönböztetés tilalma

A közszféra információinak más célú hasznosítására történő rendelkezésre bocsátás során a felhasználó-

lók között nem alkalmazható diszkrimináció hasonló célú felhasználás esetén. Amennyiben a dokumentumoknál egy közigazgatási szerv a további felhasználója olyan kereskedelmi tevékenység céljára, amely kívül esik a tevékenységi körébe tartozó közfeladatok körén, a dokumentumok rendelkezésre bocsátásáért ugyanazokat a díjakat és feltételeket kell alkalmazni, mint más felhasználókkal esetében.

Kizárólagosságot biztosító megállapodások tilalma

A dokumentumok felhasználásának lehetőségét valamennyi potenciális piaci szereplő számára biztosítani kell, akkor is, ha egy vagy több piaci szereplő már hasznosít e dokumentumokon alapuló, hozzáadott értéket tartalmazó terméket. A dokumentumok felett rendelkező közigazgatási szervek és harmadik személyek közötti szerződések vagy egyéb megállapodások nem biztosíthatnak kizárólagos jogokat.

Amennyiben egy közérdekű szolgáltatás nyújtásához kizárólagos jog szükséges, az ilyen kizárólagosság jogosságát rendszeresen, de legalább három évente felül kell vizsgálni. Az ennek az Irányelvnek a hatálybalépését követően megkötött, kizárólagosságot biztosító megállapodásoknak átláthatónak kell lenniük, és azokat nyilvánosságra kell hozni. A már létrejött, kizárólagosságot biztosító megállapodások, amennyiben nem felelnek meg az Irányelvben rögzített szerinti kivételnek, a szerződés lejártakor, de legkésőbb 2008. december 31-én megszűnnek.

Záró rendelkezések

Átültetés

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az Irányelvnek 2005. július 1. előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot. Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az Irányelvre, vagy azokhoz kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

Felülvizsgálat

A Bizottság 2008. július 1-ig felülvizsgálja ennek az Irányelvnek az alkalmazását és e felülvizsgálat eredményeit, az Irányelv módosítására vonatkozó javaslataival együtt, az Európai Parlament és a Tanács elé terjeszti. A felülvizsgálatnak különösen az Irányelv hatályára és hatására kell kiterjednie, beleértve a közszféra dokumentumainak más célú felhasználásában történt növekedés mértékét, a díjazásra vonatkozó elvek hatását és a jogalkotási, valamint igazgatási jel-

legű hivatalos szövegek további felhasználását, illetve a belső piac megfelelő működése és az európai tartalom szolgáltatási ipar fejlődésének további lehetőségeit.

Dr. Forgács Zoltán
Földmérési és Távérzékelési Intézet

FÖLDMÉRŐ SZAKMAI TALÁLKOZÓ NÓGRÁD MEGYÉBEN

A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság (MTESZ MFTT) Nógrád Megyei Csoportja 2004. szeptember 16–19. között Salgótarjánban földmérő szakmai találkozót szervezett az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Földmérési Szakosztálya részére. Az erdélyi küldöttséget dr. Ferencz József szakosztály elnök vezette, tagjai Zagorszki Tibor és Balint Josif Gavhrak voltak. A találkozó gondolata

Vendégek és vendéglátók (balról: Bartos István, Ferencz József, Abuczki János, Ferencz Endre, Lászlók Gyula, Balint Josif Gavhrak)

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Földmérési Szakosztálya részéről dr. Ferencz József (a szakosztály elnöke) tartott tájékoztatót (jobb szélén: Zagorszki Tibor)